

HUISZWALUWEN IN BADHOEVEDORP EN OMGEVING

Bert Jan Bol

In Badhoevedorp en naaste omgeving is de grootste huiszwaluwkolonie van de regio Amsterdam gevestigd. Vanaf 1981 is de kolonie jaarlijks geïnventariseerd. In de tabel zijn de resultaten van deze tellingen weergegeven.

jaar	1981	1982	1983	1984	1985	1986
aantal nesten	101	131	132	113	83	121

In zowel 1984 als in 1985 is het aantal huiszwaluwnesten fors gedaald. De oorzaak hiervan is niet duidelijk. De kolonie heeft zich in 1986 (121 vestigingen) zeer goed hersteld. Ten opzichte van 1985 is dat een toename van maar liefst 46%.

De zandput Nieuwe Meer speelt een belangrijke rol voor de kolonie in het buurtschap Nieuwe Meer. In dit gebied is ruimschoots voldoende bouw materiaal aanwezig ook in warme en drogere perioden. Vele tientallen Huiszwaluwen zijn in het broedseizoen bij de geschikte blubberplassen te vinden.

De volgende lokale factoren dragen bij tot het succes van deze kolonie:

- de aanwezigheid van geschikte fourageergebieden zoals het Nieuwe Meer, de Ringvaart en de randen van het Amsterdamse Bos.
- er zijn voldoende huizen met witte daklijsten waar tegen genesteld kan worden (huiszwaluwvestigingen schijnen te verdwijnen, wanneer witte daklijsten worden vervangen door bruine).
- de bewoners zijn over het algemeen "huiszwaluwvriendelijk".

Aan sommige huizen viel een geleidelijke daling van het aantal nesten op. Deze achteruitgang bleek samen te vallen met het hoger worden van bomen die naast de gevel stonden. De takken sluiten langzamerhand de toegang tot de daklijsten af. Bij twee woningen is op die manier de aanvliegroute zo belemmerd, dat Huiszwaluwen weigeren er nog nesten te bouwen. Wanneer aan de huidige situatie niets verandert, zullen binnen twee jaar nog zeker drie huizen ongeschikt worden om nog tegen te nestelen. Daarnaast kon een afname van het aantal nesten worden geconstateerd, wanneer onder een geschikte nestplaats een garage of een carport werd gebouwd. Bij twee daggelderswoningen was dit het geval. Deze woningen zijn in het algemeen klein, laag gebouwd en bezitten een gebroken kap. Aan de ene woning werd een garage gebouwd en aan de andere een carport. In 1984, het jaar zonder garage, zaten er 6 nesten. In de jaren met de garage waren er nog maar 1 (1985) en 2 (1986) nesten, terwijl het aantal nesten aan de andere daklijst van dit huis ongeveer gelijk bleef.

De woning met de carport geeft een zelfde beeld. Voordat de carport gebouwd werd namelijk in 1984 en 1985 werden hier 4 respectievelijk 5 nesten aangetroffen. Na de bouw (1986) zat er nog maar één nest. Zowel 1984 als 1985 behoorde tot de slechtere huiszwaluwjaren (zie tabel). Toch zaten er toen relatief veel nesten aan deze woningen. Het is merkwaardig, dat deze gerenommeerde "huiszwaluwwoningen" plotseling uit de gratie lagen.

Een mogelijke verklaring zou kunnen liggen in de manier waarop Huiszwaluwen hun nest bereiken. Er zou namelijk verband kunnen bestaan tussen het aanvliegen en de ruimte tussen het nest en de begane grond. Huiszwaluwen komen in de regel op enige hoogte boven de grond aanvliegen. Enkele meters voor de gevel vindt dan vaak een neerwaartse vlucht plaats, die vlak voor de gevel overgaat in een opwaarts gerichte vlucht om zo vlak langs de muur op het nest te landen. De aanbousels vormen waarschijnlijk een belemmering in de aanvliegroute, zodat de landing op het nest wordt bemoeilijkt. De enkele nesten die daar nog worden gebouwd bevinden zich hoog in de nok, zodat er nog enige ruimte is voor de zo juist geschetste manier van aanvliegen. Omdat het bij beide woningen kon worden geconstateerd, is het niet waarschijnlijk, dat hier sprake is van puur toeval. Wellicht is dit verschijnsel ook bij andere, voormalige, kolonies waargenomen, dat de belemmering van de aanvliegroute een belangrijke rol speelt bij het al of niet bouwen van nesten.

Bert Jan Bol
Nieuwemeerdijk 222
1171 NM Badhoevedorp
02968-6390

